

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-fly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Egy kirakat előtt.

Budapest, 1899 június 28.

Olykor járom a várost czéltalanul és szívom magamba a gyönyört, mit szépsége nyújt.

Az ifjabb nemzedéknek sejtelmé sincs erről a csöndes élvezetről. De a ki látta még a „Két pisztoly“-t s dinnyét vásárolt a Hungária szálló helyén: annak nagyon megcsodáltak az emlékei és ez a czéltalan barangolás Budapest utczáin annyi, mint ragyogó álmokat szőni e fejlődő város nagy nemzeti hitvátsárról.

Ábránd képeim között gyakran előre tör az a büszke remény, mely a régi Byzantznak s a mostani Konstantinápolynak világtörténelmi szerepét Budapestre helyezi át. Ilyenkor látni vélem népes utcáinkon a nyugati és keleti népek torlódó sokadalmát. Tanácsstermekben hallom a versengő diplomaták vitáit. Rohanó udvari fogatok zaja tölti meg a levegőt. Mélyjáratu hajók szelik a Duna habjait, mert a Vaskapu medermélyítése következtében a Duna nem egyéb, mint a Fekete tenger egy nyulványa fel Budapestig, a nagy kikötő városig.

És a mint járom az utcát és szövegetem csöndes álmaimat arról a nemzeti halásról, melyet ez a világáros hazánk népének összeolvasztására gyakorol: a tégas téren, egy fényes palota oszlopsorában boltkirakat vonja magára figyelmemet. Régi híres kiadóczég neve ékeskedik a boltjától fölött.

Önkénytelenül megállók. Hiszen ez is egyik műhelye a jövődő nagyságnak. Vetőmagot szórnak innen a lelkek megtermékenyítésére. Emlékeket kelt ez a hely is. Deák Ferencz innen merítette szellemi táplálékát. Benső összeköttetést ezzel a czéggel tartott Arany János. Érző szívének drága kincseivel Eötvös József innen árasztotta el a nemzetet.

Harmincz év előtt ez a hely volt a magyar művelődés egyik úttere. E boltinak tartalma olyan volt, mint az érverés; meglehetett innen itélni, hogy rendben van-e a nemzeti könyvfogyasztás vérkeringése.

Vajjon milyen lenne ez az ítélet most? Vegyük rendre a kirakatban levő műveket. Ime a sorozat:

„Einzelheiten der Holzarchitektur. — Stuccodecorationen. — Das Kunstgewerbe. — Kulturgeschichte. — Ungarns Landwirthschaft. — Lehr und Wanderjahre. — Der Eisenbahnbau. Die Landwirthschaft Ungarns. — Der Radfahrer Sport. — Schweizer Landschaft bilder.“

Megálljunk! Talán tévedek. Talán nem ott vagyok, a hol járok. Gonosz szellemek üznek velem rossz játékot, ugy lehet.

Körül nézek. Hallgatózom, hogy magyarul beszélnek-e a járókelők? Megnézem a sarkon az utcái: — felírást. Fölpillantok a boltjától fölé: „Ráth Mór“. Tehát nem álmodom. Csakugyan Budapestben vagyok egy könyvkiaadó czég előtt. Izgatottan olvasok tovább:

„Künstler Monografien. — Magyar Mythologia. — Essai D'Economie sociale. — Die Sociale Frage. — Villen und Landeshäuser. — Entwürfe moderner Möbel. — Deutsche Gesellschaft. — Moderne amerikanische Sitzmöbel. — Decorative Vorbilder. — Eisenbahn Wandkarte. — Architectonische Gedanken. — Das Arbeiterwohnhaus.“

Ez már mégis sok! Vajjon kinek árul ez a czég? Csakugyan ilyen volna Budapest a könyvfogyasztás? Polgárt, hazafit, magyart így kell nevelni? Irodalmunkat így szokás szolgálni?

„Haus-Gymnasien. — Politische Geschichte. — Im Orient. — Idealismus oder Thorheit. — Bulgarische Sittenbilder. — Die Türken herrschaft. Zur Währungsfrage. — Die Probleme der Menschenwirthschaft. — Ansichten aus Südamerika. — Familien. — Kalender. — Wechselrecht. — Internationales Privatrecht. — Der Jagdhund. — Schillings philosophisches System. — Deutsche Waidmannssprache.“

Mit szólsz ehhez, jó magyar nép? Látod miként terjeszti meghízalt fiad a magyar kultúrát? Persze, azt hiszed: vége van a szörnyű sorozatnak. Tévedsz. Ime:

„Quer durch deutsche Jagden. — Statistische Tafel. — Entartete Mutter. — Abenteuer des Blaustümpfchens. — Die Zwillinge. — Der Lindenweig. — Der Conducteur. — Wen nur schon Winter wär. — Der kleine Grundbesitz. — Eine Ethik des Geschlechtslebens. — Griechenland. — Neue Kritik der reinen Vernunft. Der Physiokratismus in Polen. — Anschied. — Die Fahrt um die Erde.“

Nem folytatom, pedig tehetném. Hát egyetlen magyar könyv sincs ott? De van. Kettő: „A szoborsép asszony“ és a „Vándorok“. Punktum. Bent a boltban magyar is van sok. De kirakatában a czég német könyveknek csinál reklámot.

Megnéztem a Pfeifer könyvtárus kirakatát is. Három ablakfülkéből áll. Az egyik magyar könyveket hirdet. A második francziát, a harmadik németet. A Grill könyvboltja nem különb ezeknél.

Már most kérdem: miért tanuljon a magyarországi német magyarul? A török, ha ír: arabul ír. E kirakat után így ítél az utazó: a magyar, ha olvas, németül olvas. Ne csodálkozzunk, ha a Budapestben utazó franczia, német tájszólamnak hiszi a magyar nyelvet.

Budapest nő, fejlődik, szépül. De az én szép álmaim a Keletet domináló nagy magyar világáros felől gyorsan eltűntek. Ebben a társadalomban nincsen erős magyar közszellem. Ha volna, nem tűr ilyen kirakatot. Itt a magyar irodalmat, művészetet nem becsülik. Ennek a polgárságnak ugy látszik német könyv kell. Nagy magyar jövődöre ilyen olvasmányok mellett ne számítsunk.

A főka husa halizú, mert hallal él. Lelkünk is ugy fejlődik, a milyen táplálékot kap. A német könyv-táplálék német szellemet olt belénk. Az idegen kultúra korcs nemzedéket nevel. Kivetkőzni saját irodalmunkból anynyi, mint kivetkőzni a fajjellegből.

A német kulturának ilyen mértékten terjesztése annál veszélyesebb Budapestben, minél szomorubbán tapasztaljuk, hogy a zsidóság zömének házi és üzleti nyelve még mindig a német.

Bartha Miklós.

Politikai hírek.

Komjáthy Béla. Komjáthy Béla soha nem tartozott azok közé a politikusok közé, a kik rokonszenvesek voltak az ellenzék előtt. Sokat vesztett nyombuszából azzal a ténnyel, hogy öt választáson egymásután mindig ellenzéki emberről szemben választotta meg magát, mindig egy-egy, a kormányra kellemelelen ellenzéki leltiprásával jutott mandátumhoz. És képviselői szerepese sem volt alkalmas arra, hogy fokozza irányában a rokonszenvet. Inkább arra, hogy megerősítse a volt kormányok és közte fennforgó sajátos viszonyról széles körben elterjedt híreiket. Annál kellemelemben érint, hogy Komjáthy szereplésének legújabb részlete irányában elismerésünket fejezhetjük ki. Nem is késlekedünk ennek kinyilatkoztatásával. Mi leginkább méltányojuk azokat az okokat, a melyek az ellenzékot a kiegyezési javaslatok elleni elkeseredettebb küzdelemtől visszatartottak. De másfelől mindig hangoztatjuk, hogy a tartózkodásnak nem szabad csüggedéssé fajulnia. Ezért örvendünk, hogy Komjáthy Béla egész erővel részt vett a kiegyezési javaslatok ostromában és minden vonalon megállta a tüzet. Ezért fejezzük ki irányában ismételt elismerésünket. De ezt is fel kell jegyeznünk, mint örvendetes jelenséget, hogy a harcban Komjáthy Béla nem állt egyedül. Kossuth Ferencz, Polonyi Géza szintén ott álltak az ostromon élén. Szóval a függetlenségi párt minden árnyalata egyesült a harcban. És ez bizonyára így van jól és helyesen. Mint a hogy nincs jól és nincsen helyesen, a mit Eötvös Károly és az „Egyetértés“ csinálnak, midőn predikálják az engesztelhetlen harcot. Szídnak paktumot, formulát, mindent és mindenkit. Gyanúsítgatják az ellenzék férfait, de midőn tenniök kellene valamit, nincsenek sehol. Elmennek utazni „Abbáz“-ban, vagy — a Balaton mellé. Most is a nagy szájhós Eötvöst, a ki minden

függetlenségi emberénél kiválóbbnak tekint az ő elvhűségét és harczkészségét — hiában kerestük a küzdők között. Miért nem tudta ő is követni a vele különben sok tekintetben rokon gondolkozásu Komjáthy Bélát a tett terére? Így nem lehet ám politikát csinálni. Legfeljebb azt a csekély nyombust lehet eljátszani, a mit az idők sok változása még épen hagyott. (v.)

Ki készítette a házszabályok módosítására vonatkozó munkálatot? A házszabályok módosítására vonatkozó szövegvezést Szilágyi Dezső volt ház elnök fogalmazta.

Sima ügye. A képviselőház összeférhetetlenségi bizottsága tegnap délelőtti 10 órára ülésre volt összehíva a Sima Ferencz ismeretes összeférhetetlenségi ügyében. A bizottság tagjai közül azonban mindössze csak hárman jelentek meg, ugy mint Apáthy Péter elnök, Dózsa Endre és Mohay Sándor bizottsági tagok. Felsőrái várakozás után elnök kijelentette, hogy az ülés határozatképtelenség folytán nem tartható meg s hogy tekintettel a parlamenti szünet közzeledésére, csak az őszi ülésszak elején fog ez ügyben újabb ülést összehívni.

Belépések a szabadelvűpárthba. Pallavicini ögróf, Saaghy Benő és Lázár Jenő gróf beléptek a szabadelvű klubba.

Goldis megerősítése. A király megerősítette az aradi gör. kel. püspök választási zsinat határozatát, melyvel Goldis János országgyűlési képviselőt választotta aradi román püspökké. Az új püspök legközelebb Bécsbe megy, hogy letegye ő felség közébe az esküt. Egyszersmind lemond képviselői mandátumáról, mire kerületében ki fogják inni az új választást.

A brüsszeli események

Brüsszel, jun. 29.

Tegnap este az ellenzékhez tartozó összes parlamenti pártok több gyűlést tartottak, hogy a kormány új választási javaslatát ellen tiltakozzanak. Az ellenzék vezetése, köztük több képviselő, heves beszédeket mondottak a választási törvény ellen, melyet vérszhozó törvénynek és az alkotmány és az emberi jogok elleni utálatos merényletnek mondtak. A szonokok azt a reményüket fejezték ki, hogy a király, ha a képviselőház elfogadná a javaslatot, meg fogja tagadni a szentesítést. A gyűlésnek végén lázadó kiáltások hallatszottak és azt kiáltották: Lemondeni! Ezután több ezer ember a város főutcaiban keresztül a miniszteri palota elé vonult, hol azonban a rendőrség visszatarította. A brüsszeli helyőrséget és a polgár őrséget konszignálták.

Brüsszel, jun. 29.

Azt a városrészt, melyben a képviselőház, a miniszterium és a királyi palota van, tegnap este a rendőrség és a polgárőrség nagy számban kivonult tagjai őrizték. 4—500 tüntetőből álló csoport gyűlt egybe a városrész előtt. A rendőrség nehezen tudta féken tartani a tömeget és eredménytelenül szölitotta fel szétosztatásra. Csakhamar lovasrendőrök érkeztek és általános fűtyölés és ordítás közt láttak hozzá a tömeg szétosztatásához. A jelentékenyebb rendezvárasok a Freudenberg-utczában történtek, melyet 12 lovascsendő és rendőrtiszt szölitott meg. A csendőőrök, a kiket kődobásokkal fogadtak és folyton a követet kiskazitott köveivel dobáltak, végül tüzelt, de ez nem bírta a tömeget visszavonulásra. Végül a csendőőrség feltűzött szuronyal rohamlépésben visszakergette a tömeget a Gudua-térig. Két csendőőr megsebesült. Számos ablak és utczei lámpa összetört. Az Arenberg-utczában, hol több kirakatot betörték, a rendőrség szintén fegyverrel használt. Hir szerint itt is számos sebesülés történt. A tüntetők egy csoportja, mely előtt utczei gyárekek szaladtak, a Freudenburg-utczából a város központjába hatolt és utközben összetört a boltok kirakatait. Ezt a csoportot a rendőrség szétoszlatta. Ejjelkor a rend helyreállott. Egy óra felé esni kezdett. A rendőrség és a polgárőrség készen lében maradt. Mára még titerjedtebb rendőri intézkedéseket tesznek. A csendőőrséget nagy számban rendelték be a vidékekről.

Erdély a párisi kiállításon.

A párisi kiállítás magyar történelmi bizottsága jun. 28-án fontos ülést tartott Budapestben a kormánybiztosságnál Lukács Béla elnöklete alatt, Miklós Ödön, Szalay Imre, Thallóczy Lajos, Szádeczky Lajos, Czobor Béla, Radnics Jenő, Vágó Pál, Vágó Bertalan, Földvay József, Győri Árpád és Pawesics szerb érseki titkár részvételével.

A bizottság a huszár-terem és erdélyi terem, a történelmi csoport két fő látványosságá felett tanácskozott.

A huszár-teremre nézve megállapították,

hogy a 18 m. hosszú nagytermet minő képekkel fogják a magyar és külföldi huszárság történetéből illusztrálni. A főkép, melyet Vágó Pál fest, a magyar huszárság fejlődésének történetét fogja feltüntetni a XIV. évszázadtól a legújabb időkig. A többi képcsoportok a leghíresebb huszártüzeketből vett jeleneteket és hírneves huszártábornokokat fog ábrázolni; pl. Hadik huszárai bevonulását Berlinbe.

Az erdélyi teremre nézve az erdélyi bizottság előadója, Szádeczky Lajos jelentette, hogy az erdélyi egyházakhoz, főurakhoz, városokhoz szétküldött főlhívrásra tömegesen érkeznek az ajánlatok, ugy, hogy az erdélyi terem fényes sikerének ígérkezik. Elhatározatott, hogy a bécsi udv. kincstár-ból is elkérk az erdélyi vonatkozásu műkinceseket, köztük Booskay koronáját.

Szalay Imre örömmel jelentette, hogy az erdélyi szászok is megígérték gazdag egyházi műkincesek átengedését.

Az erdélyi műtárgyak összeszedésére kiküldetett Szádeczky Lajos és Radisics Jenő, az iparművészeti muzeum igazgatója, kik jul. elején körutra indulnak Erdélyben, a szász földet maga Szalay Imre is be fogja járn velök.

Erdély hazafias közönségétől függ most már, hogy a régi Erdély méltóké legyen képviselve a párisi kiállításon.

A középiskolák tornaversenyei.

A kultuszminiszter 20997. sz. alatti újabb rendeletével beszöntette az eddig évenként megtartani szokott kerületi tornaversenyeket s ezek helyett felhívta a tanintézeteket, hogy kiválóbb gondot fordítsanak az intézeti versenyek előkészítésére és azok nagyobb ünneptelenséggel tartassanak meg. Ez ünneptelenséget intézeti versenyek a miniszter szözlata szerint előkészítéssel és gyakorlatul szöglálnának négy évi időköz ki kerületi versenyeknek, melyeket a következő ötödik évben országos tornaverseny követne.

A miniszter figyelmébe ajánlja az intézőknek azt, hogy a mely városban több középiskola van, valamennyi intézet növendékeit együtt egy helyen vegyenek részt a versenyben. A rendezés módozatait az intézeti igazgatók közös értekezletén állapítják meg.

A kolozsvári tornavivó intézetben, a versenybizottság előadója most foglalkozik egy tervezet előkészítésével, mely a minister inteniói szerint a Kolozsvárt levő összes közép iskolák növendékeinek egy vagy több torna ünnepe, egymás között való versengésére vonatkoznak. A tervező javaslatában annak az óhatásnak ad kifejezést, hogy a versenyek Kolozsvárt ne tavasszal, a vizsgákra való előkészület szorg idejének legnehezebb napjaiban tartassanak, mint eddig, hanem más alkalmasabb időszakban.

Tavasszal szorgos előkészületek folynak osztályvizsgákra, érettségire.

Ilyenkor ha forszirozott testgyakorlati munkára sarkaljuk a növendékeket, tanulmányaival nem készülhet el, s egy vagy több tárgyból, mint megfigyelése mutatja, elbukik. Hiszen régi törvény az, hogy két urnak szöglálni nem lehet.

Ki kell tűzni már januárban az ifjuság tornaversenyeinek propozícióját, alkalmat kell adni arra, hogy tavasszal, s nyáron a szünetben készüljön, trainirozza magát. A versenyt pedig összel kell megtartani. Erre nagyon alkalmas Erdélyben a szép, októberi idő. Karácsony előtt, esetleg husvét előtt, teremben egy-egy házi versenyen kell ében tartani a kedvet. Itt csak a kiválóbbak mutassák be ügyességüket, gyakorlatosságukat.

Télen január, vagy februárban ha az idő engedi, egy-egy korcsolya verseny rendezését is hasznosnak tartanák, melyre a kiválóbbak neveznének.

Akár a katonai gyakorlatok, akár a torna gyakorlatok, akár a játékok terén leginkább kiváló kolozsvári intézet számára egy vándor díj volna kitűzendő.

E díj lehet a felség, a minister, a város, vagy a társadalom egy értékes ajándéka; állhat lobogó, serleg, vagy bármi oly tárgyból, a mit büszkeséggel őriz a győztes intézet egy évig és azontul is igyekszik megvédeni, viszont más intézetek is törekednek elődijuktól elnyerni. Egy ily tárgvhöz tradíció fűződik évek során s ez fokozza a versengési kedvet.

Tervező óhajtaná, hogy a testi nevelés ügye rendszeres vezetés tárgyat képezze a kormányról. E czélból a kultuszminiszteriumban testi nevelési ügyosztályra volna szükség, mely tapasztalatokat gyűjtene, azokat értékesítene, ellenőrködné, hogy ne ártson többet, mint használna a torna. A torna tanári állásokat, díjazásokat szervezni kellene. Néhol a torna tanárt mostohábbul díjazák, mint az intézeti szöglát.

A tervezet érdekesen és tanulságosan öleli fel a tárgyat s megfigyelésen és sok évi gyakorlati tapasztalatokon alakuló propozíciókat tesz. E javaslatot a Wesselényi Miklós báró elnöklete alatt működő versenybi-

zottság a közép iskolai igazgatók, az egyetel választmányának foruma elé terjesztik s midőn ezek vitáin átmegy, a kultuszminiszternek is befogják mutatni.

Tanügy.

A kolozsvári m. kir. állami fa- és fémipar ssakiskolában az évi nyilvános vizsgálatok folyó évi június hó 30-án július hó 1, 3 és 4-én tartatnak meg az intézet Nagymalom utczei helyiségében. A vizsgák napoként reggel 8—12 és délután 2—4 óráig tartanak. Július 1—4-ig a tanulók dolgozataiból rendezett rajz kiállítás ezen időben megtekinthető. Az intézet iránt érdeklődőket szivesen látja az igazgatóság.

A kolozsvári belvárosi r. kath. elemi leányiskolában most hétfőn fejezték be az évszáz vizsgálátok, mely a megelőző hétfőn vették kezdetüket s egy nap kivételével minden nap folytak. A vizsgálatokon állandóan Bíró Béla apátilehános, mint az iskola-szék elnöke, s ugy is mint az iskola főigazgatója — elnökölt. A vizsgálatokon minden nap nagy közönség volt jelen, kiknek jó részét természetesen a szűlők képezték. Az eredmény, melyet a hat osztály vizsgálatain egyenként és összevéve tapasztalhattunk fényesen tanusodik a mellett, hogy ez a kiváló dolgozhózáért és páratlan buzgósággal vezetett iskola azt a nagy célt, melynek létesülését közöni évről-évre teljesebb sikerrel szolgálja. Ebben, a minden oldalról méltányolt és elismert sikerben förtésze természetesen az iskola igazgatója, Schwanzeel Adél ur-hölgynek van, a ki már 25 éve működik e nehez, de magasztos pályán és pedig azzal a tökéletes hivatás érzeteliséggel és odaadó buzgósággal, a melyen csak a mult hetekben az 6 25 éves jubileum alkalmaival igyekezett némileg méltányolni az iskola, a pályatársak és a közönség. Nehez munkájában igen jó elősegítő társai az ott alkalmazott tanítónők, a kiket szintén teljes elismerés illet meg buzó és lelkiismeretes működésükért. Az egyes osztályok vizsgálatának végén Bíró Béla elnök is a maga és a főtanhatóság legteljesebb elismerésének adott kifejezést, ezen kívül a növendékek igyekezetének fejlesztése czéljából, azzal a plébános minden évben 6 drb. aranyat tűz ki jutalmul, melyet osztályonként egy-egy kitűnő tanuló kap.

Június 25-én a zárünneppéllyel a kolozsvári felsőbb leányiskola is bevégezte a tenét. Ez intézet, mely Gerando Antónia gondos s kiváló vezetése alatt áll, a közvizsgálatokon olyan szép eredményeket mutatott, a melyekért a legnagyobb dícsért és elismerést illet ez iskola tanárnőit és tanárait.

Az év történetében az iskola értesítője a következő figyelemre méltó megjegyzéseket teszi: Az a szellem, mely a kolozsvári felsőbb leányiskolát alapításától fogva mindig buzdította, kezdő már gyümölcsöt bemutatni. Pedig nehez az ár ellen uszni, akkor, a mikor minden körülöttünk más körülményekhez szokott. Mi soha sem akartunk dresszirozni. Már pedig a dresszirosok sokkal könnyebb, mint a valódi nevelés, sokkal hamarabb tud, igaz, hogy hazug, de mégis tud, látszólagos emelésének művészeje sokkal több időt, fáradságot igényel.

Volt sok anya, a ki keservesen panaszkodott azért, hogy a „leczket“ nem szörl-szóra kellett megamolni, „ettől-eldigg“, hanem értelmesen kellett felelni a feladott kérdésekre. Pedig csak az a tudás nevel, a mi nem akad meg az emlékező tehetségnek elkinzott szálaiban, hanem az emberben testté, vérré, lélekévé változik. Egy élő lelkiben, bármily bő volna is, nem képviselhetetlen soha a tudományt, mert épen a födolog, a lélek, a tudomány lelke, hiányzik belőle. Azért is csak az jó iskola, ma a XIX. században, a melynek növendékeit tudják, hogy a tudomány határtalan, s az a rossz tankönyv, mit kezébe adnak, nem foglalja magában az összes tudást, hanem csak legfeljebb rá vezethet a tudomány megszerzésére. Az a jó iskola, a mely a növendéket egész életre tudnivalgyóvá és a tudomány iránt való tisztelettel fogva valóban szerényen teszi.

Erre törekedett a felsőbb leányiskola, alapításánál fogva. Továbbá, mivel dresszirozni nem akartunk, sohasem használtunk semmiféle katonai vagy más vasfegyelmé. Azt akartuk, hogy a növendék megtanulja saját magát fegyelmézi, ne a kényszernek engedelmeskedjék, hanem az erkölcsi jó magasztos törvénynek.

És ime, azon hazafias ünnepek alkalmával, melyeket ez idén rendeztünk, vagy pedig az önképzőkör zárünneppéllyén a Route nagyeremény, a melyet az önképzőkör a Madia Dorothea erdélyi részi köre javára rendezett, a növendékek saját magok ügyeltek fel egymásra és a legszebb rend és harmonia uralkodott mindvégig. Büntetést sohasem alkalmaztunk és azon husz év óta, mióta az iskola fennáll, soha komoly kihágás nem adta elő magát, egyetlen egyszer sem.

Évszázás. A kolozsvári róm. kath. gymnáziumban tegnap tartották meg az évszáz ünneppélly. Ez alkalomból a kegyesrendek templomában reggel 9 órakor ünnepteljes hálaadó istentisztelet tartott, melyen Kozár Ferencz házfőnök nagy segédlettel pontifikált. Mise végén fellendült a főpap ajkain a „Te Deum laudamus“ igéje annak jeléül, hogy e kitűnő iskolában az iskolai év immár szerencsésen befejeztetett. Mise alatt az ifjusági dalárda énekelt szépen és hatásosan. Mise után az ifjuság és a tanári kar az iskola diszteremben gyűlékezett össze a hol első sorban a dalárda elénekelt a Szózatot, mely után dr. Erdélyi Károly, az iskola nagytudomány igazgatója intézett hosszabb beszédet az ifjusághoz, mely magas szárnyalatával, erkölcsi oktatásokat magában

Ellenzék.

Miután **július 1-jével új félév veszi kezdetét**, kérjük az előfizetést mielőbb megújítani, hogy a lapot ezután is minden megszakítás nélkül tovább is küldhessük.

Előfizetési feltételeink:

Felétve 8 frt.
Negyedévre 4 frt.
Egy hóra 1 frt 50 kr.
Mutatvány számokat kívánatra azonnal küldünk.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 30.

Szives tudomásul.

A fűdő-évszak beálltával, mint minden évben, előfizetőinknek akárhányszor is változtatják lakóhelyüket, a vett értesítés után azonnal megküldjük a lapot a velünk közölt új címre. A változás bejelentésekor kérjük azonban tévedésük elkerülése végett mindenkor a régi címet is megadni.

Hasonlóképp elfogadjunk egy hónapnál rövidebb időre szóló megrendeléseket is, úgy hogy a ki csak rövidebb időre is távozik családjától, erre az időre egy külön példányt is kaphat s nem kénytelen családjától a megszokott lapot elvonni.

— **Jobb időjárás.** Hazánk közgazdaságának sok millió forintja függ most az időjárástól, mely a múlt héten tudvalevően súlyos károkat okozott. A legutóbbi napokban azonban általában véve elég kedvezően alakult. A nagy forróság, mely a rozsdá terjedését annyira elősegítette, épp úgy mint a tulajdonosok bőséges elmaradt és ennek következtében a gabonaföldészen már jobb reményit is fűznek az ezidei aratáshoz, mint a múlt héten.

— **Új táblai bíró.** A király *Becsek* Lajos urat, a kolozsvári kir. törvényszék bíróját kinevezte kir. táblai bírónak a kolozsvári ítélő táblához. Ennek a kinevezésnek a híre még szerdán este gyorsan elterjedt Kolozsvár előkelő köreibben, s úgy a jogászok körében, mint az egész nagy közönség, — mely e kitűnő bíró ismeri — a legteljesebb örömmel és meglepődéssel vettek hírt az ő régóta várt s már régóta megérdemelt kinevezéséről. Ritka esetben keltett hasonló kinevezés oly osztatlan és őszinte örömet mint a mely *Becsek* Lajos előléptetését tartalmazza. Kolozsvárnak főleg jogász közönsége régóta tisztánlátta volt azzal, hogy ez a jeles képzettségű és nagy munkabíró erejű férfi nem fog sokáig fog a törvényszéki bírói állásában megmaradni, s most — mikor az előléptetése ténnyé vált — mindenki csak azt látja benne, hogy a valódi tehetség előbb-utóbb önmagától is megtalálja érvényesülésének formáit. A kir. törvényszékre rendkívül nagy veszteség e *Becsek* távoztása. Egyelőre bizony nehezen fogja bár ki is pótolni akár bőséges törvénytelendőség, akár nagy munkabíró erejét, akár az ő kifogástalan modorát és teljes pártatlanságát illetőleg. Viszont a kir. tábla ez a magasabb bírói testület örömmel fogadhatja a kebelébe, mert egy minden ízében derék taggal szaporodik meg a testület. Ha előléptetett bírói ismerősei, tisztviselői már szerdán este tömegesen keresték fel szerencse-kíváncsikkal; tegnap pedig egész nap egymást érték a gratulációk, melyeknek jó részét az ügyvédek és bírák képezték. *Becsek* Lajos az új tábla első Kolozsvárt született elemei és közép iskolái is itt végezte. Ezután az akkor még fennállott kir. jogakadémia hallgatta a jogot s időközben felállítván az egyetem, tanulmányait ott folytatta és fejezte be 1874-ik tanévben, a mikor is joggyakornoknak nevezték ki a kolozsvári kir. törvényszékhez. E helyen hat évig működött, mint gyakornok, utóbb aljegyző, s 1880-ik évben bírály-hunyadi kir. járásbíróvához albirónak nevezték ki s e helyen és ebbeli minőségében 8 évig vagy is 1888-ig működött a mikor rendes bírónak nevezték ki a kolozsvári kir. törvényszékhez, a hol mostanig állandóan alkalmazásban volt. Váltó, kereskedelmi és esődügyeknek volt a referense, kisegítőképpen azonban más polgári perekben és telekkönyvi ügyekben is gyakran szerepelt mint referens s bűnügyekben is nem egyszer kellett az ő nagy tehetségét igénybe venni. Nehezebb és jelentősebb bűnös sajtóügyekben rendszerint ő volt az egyik szavazó bíró és számos bűnügyben elnöke is volt az ítélőtanácsnak. Ezenkívül élénk részt vett az ev. ref. egyházközösség ügyeinek intézésében s mint egyik gondnoka az egyházközösségnek nagy buzgótságot fejt ki már évek óta az egyház dolgainak végzésében. Új állását — mint értesülünk — csak pár hó múlva fogja el, mert a kir. törvényszékénél — a mig utódját ki nem nevezik — alig helyettesítheti valaki. Mindazokhoz a szerencse-kíváncsikkal, melyekkel e kiváló férfiut állandóan elhalmozozták, örömmel és készséggel esatoljuk a magunkét is és kívánjuk, hogy új állásában még nagyobb sikerrel működjék, mint a hogy azt eddig tette.

— **Bontják a Hegedüs Sándor születési házát.** Kevesen tudják, hogy a mai kabinet népszerű és munkás kereskedelmi miniszterének, a ki tudvalevően Kolozsvárt született, melyik a születési háza. Ezt a házat most lebontják. Nem más az, mint a *Szentegyház-utca* 12. sz. teleknek az „Ellenzék” nyomdája felé eső háza, a melyet a pénzér-egylet nemrég megvásárolt néhai Szentgyörgyi Imre, volt igazságügy-miniszteri államtitkár örököseitől és most lebontat. Ez a ház a Hegedüs Sándor születése idején az ő nagypapja: Kövendi Várad János ügyvédé, egy időben a város ügyésze volt, a kinek sok unokái közül csak Várad Aurél dr. él Kolozsvárt. A Hegedüs szülői sokáig laktak e házban s gyermekévei nagy részét ott töltötte Hegedüs Sándor is, a ki maig élénken emlékezik azokra a szép időkre. Feljegyezzük e ház lebontását az utókor tájékoztatásáért.

— **Klobucsár Győző** altábornagy, a honvédlövasság főfelügyelője, ki pár év előtt Kolozsvárt működött mint honvéd dandár-parancsnok, tegnap Kolozsvárra érkezett. Delután Stojanovics Miklós tábornok kíséretében megjelent a sétatérre is, és sokáig hallgatta az 51-ik gyalogezred zenekarának hangversenyét. Az altábornagy most inspicziáló körutat tesz, s Kolozsvárt is újába ejtette, melyre mint mondja mindig igen kellemesen emlékezik vissza.

— **Néhai özv. Hegedüs Sándor** né alapítványra kosszoru megváltás czimén az l. „*Ferencz József*” iparmúzeum 24 frtot és Lendvay Emil az „*Erdélyi*” bank igazgatója ma 10 frtot küldött a város polgármesteréhez, mint a siketéma intézet elnökéhez.

— **A funtineli ütközet évfordulója.** Julius 9-én a gyulai havasokon Vasvári eleste helyén tartandó kegyeletes emlékünnepelesten tisztelettel fogja kezdetét venni. A csata helyén tábori sátorot állítanak s ott szentmise tartásra felkérték Ráduy Simon fiatal lelkeszt. Erről a muzeum a püspöknek is jelentést tett, jóváhagyó tudomásul vétel végett. Ráduy mint a kolozsvári tud. egyetem hallgatója, a kirándulók között az egyetem fiatalágának is egyik jeles képviselője lesz. Az egyetem hallgatók különben az idén nagyobb számban randulnak ki s a kör egyik tagja szavalni is fog a Vasvári emléknél. Az erkele muzeum Kolozsvármegyét, a főszolgabíró, az erdőhatóságot és több testületet felkért arra, hogy a kegyeletes emlékünnepele sikere előmozdításának közre működjenek. Az ünnepelel minden időben megtartják, azonban azt remélik, hogy az idő kedvező lesz.

— **Ismét a veszett ebek.** Már már azt hittük, hogy a veszett kutyák csatangolása egyidőre legalább véget ért. A rendőrség által elrendelt vesztégzár daczára azonban még mindig láthatók az utcákon szabadon csatangoló kutyák, sőt, mint most szemtanuktól értesülünk ma reggel a Weselényi utcában egy veszett kutya barangolt. Az arra járó Konner József nevű cipész-tanuló tüzőbe vette, s a Felső-kereszt utcában sikerült neki a kutyát kövel agyonverni. Kérjük a rendőrséget, hogy a legnagyobb szigorral ellenőriztesse a rendelet végrehajtását, mert e nélkül egyáltalán nem védelmezhető meg az emberek életbiztossága.

— **Orvosi kerületek Kolozsvárt.** Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottsága ez évi április hó 17-én tartott rendes közgyűlésén 112. jzki szám alatt határozatilag kimondta, hogy a város területe orvos szempontjából az eddigienél arányosabban osztassék fel és egyes orvosi kerületeket a következőleg állapította meg:

Az I-ső (belvárosi) kerület ker. orvos: dr. Scheitz Vilmos magában foglalja az egész belvárosi városrészt, továbbá a II-ik (külső-külmagyar) kerületből a Feleki-, Vajda-, Lovag-, Szentatér-, Agyagdombi- s ezzel kapcsolatos mellék utcákat; a IV-ik (külmonostor-külszén) kerületből a Fűrdő-, Linczeg-, Patak-, Sétatér-, Paris-, London-, Külsőszén-, Majális-, Görögtemplom és Kültorda utcákat és végül a III-ik (kétvízközi) kerületből a Külsőszánpán és Nagyalom-utcákat.

A II-ik (külső-külmagyar) kerület (ker. orvos: dr. Tompa János) magában foglalja a külső-külmagyar városrészt többi utcáit, továbbá a III-ik (kétvízi) kerületből a Pap-, Krizbai-, Ágoston-, Berek-, Új-Berek-, Porond-, Lázár-, Eperjes-, Apor-, Csörtör-, Csermalom-, Füz-, Árok és a Szamosközi utcákat.

A III-ik (hidelvei és kétvízközi) kerület (ker. orvos: dr. Veress Lajos) magában foglalja az egész hidelvei városrészt ide érve a Hójt és Kardosfalvát is, továbbá a kétvízközi kerületből még a Széchenyiteret-, a Kádár-, Major-, Lőrincz-, Nagyszamos-, Hossz-, Pusztá-, Wesselényi-, Kis-szamos, Dézma-, Dézmacsúr-utcákat és végül a Baromvásár-teret.

A IV-ik (külmonostor-külszén) kerület (ker. orvos dr. Pataki Jenő) magában foglalja a külmonostor-külszén városrészekből még fennmaradt utcákat a Házsongárdnak a Kert-utczától felfelé eső részét és végül az egész kolozsmonostori városrészt.

Midőn az orvosi kerületek ez új felosztásáról az érdekelt közönséget értesítjük, egyszersmind tudatjuk, hogy e határozat ez

évi július hó 1-étől kezdődőleg fog életbe lépni.

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának 1899. június 23-án tartott üléséből.

Szvacina Géza polgármester.

— **Mulatság a Fellegváran.** A Kolozsvárt állomásozó katonaság tisztikara már a kellemetlen idő miatt többször elhalasztott diszlovészettel kapcsolatos nyári táncvigalmát a Fellegváran holnap — szombaton tartja meg. A czéllövészet delután 5 órákor, a hangverseny delután 6 órákor, a táncvigalom pedig este 8 órákor veszi kezdetét. A mulatságra polgári körökből is sokan készülnek.

— **Kerékpáros kirándulás.** Az E. K. E. kerékpáros osztálya tegnap is megtartotta rendes vasárnapi kirándulását. Ez uttal Kolozsra randultak ki. A szép idő kedvezett a kirándulásoknak, melyet *Bittó* Rezső vezettet.

— **Beteg orvos.** A belvárosi kerület derék orvosa: *Scheitz* Vilmos dr. hetek óta beteg. Mint részvétellel értesülünk, tüdőgyulladásban van s bár baja nem veszélyes, még pár napon át ágyhoz fogja kötni. A kitűnő fiatal orvost kártarsa Pataki Jenő dr. gyógykezeléssel és ő helyettesíti a kerületi orvosi teendőkben is. *Scheitz* dr. patientsének széleskörű mélyen fájálja a fiatal orvos betegsége és hön öhajója mielőbb felgyógyulását.

— **Az első utjelzés.** Az E. K. E. műszaki bizottsága tegnap delután Melitsó Frigyes elnök vezetésével megkezdette Kolozsvár határában az utjelzéseket. A bizottság a munkát a feleki utról kiindulól a Bükk erdőben kezdte meg és folytatta egészen az *Árpád* (Hána) csucsig. A jelzés bevezetése után az Árpád csucson kedélyes turista lakoma volt, melyen a résztvevők poharköszöntőkben éltették a bizottság fáradhatatlan elnökét, Melitsó Erigyes és buzgó előadóját Fodor Jánost. A bizottság munkálatának az az eredménye, hogy most már vezető nélkül is ellehet jutni a gyönyörű kilátást nyújtó Árpád csucsra, honnan a tordai hasadékok s a Székelykő, valamint a környező szép hegyek gyönyörűen látszanak. A bizottság a feleki uton a kiindulási pontot jelző táblával látja el. A kirándulásról a tizenkét tagú társaság este 10 órákor érkezett vissza Kolozsvárra. A munkálatokat a bizottság egész nyáron kirándulásokkal kapcsolatosan folytatja.

— **A pécsiek kirándulása.** Julius 9-én indulnak el Pécsről a Mecsek-Egyesület tagjai, hogy az Aldunán keresztül Erdélyt is megtekintsek. Karánsebesről kocsin mennek Hátszegre, innen tovább Petrosényba, Vajda-Hunyadra, Dévára, N.-Szebenbe, Vizaknára, Fogarasra, Brassóba, S.-Szt.-Györgyre, Előpatakra, Málnásra, Tusnádra, Csik-Szeredába, Homoródra, Sz.-Udvarhelyre, Segesvárra, N.-Egyedre, Torozókra, Tordára és Kolozsvárra randulnak. A nagy kirándulást az E. K. E. irányítja és Kiss József, a Mecsek-Egyesület titkára vezeti. A kiránduláson többen kerékpáron vesznek részt.

— **Új tanítók.** Az állami tanítóképző intézet tankepesítő vizsgálatai bevégeződtek. Az eredmények tegnap délelőtt hirdette ki Kozma Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő. E szerint 16 jelölt közül ötön jeles, *tizenegyen* jó tanítói diplomát állítottak ki. Ugyancsak ez alkalommal énekevezéri (kántori) gyakorlat vitelére 7 növendékét kitűnően, 4 növendékét jelesen képzettnek ítélte a tanári kar. Az iskolai évet is berekesztő ünnepélyen *Kozma* Ferencz elnököl, ki is a határozat enuncziálása után lendületes beszédet intézett az új tanítókhöz.

— **Végrehajtók uniformisa.** Az adóhivatal új szabályzata új uniformist írelé a kolozsvári adó végrehajtóknak. E nem kellemes szerepet betöltő hivatalnokoknak elég lett volna valami fel nem tűnő egyszerű jelvény, de a közönségre való tekintettel az egyenruhát sem kifogásoljuk. Az a haszna meg van, hogy a közönség messziről az utcán rájuk ismer s beárkozhathat előlük. Azt hallottuk azonban, hogy olyan uniformist terveznek részükre, mint a bank szolgáknak van, galléron monogrammal. Mi azt nem tartjuk helyesnek. Ha már uniformisba bujtatják, tegyenek a galléra rosettát, ezüst zsinort, mint a rendőrbiztosoknak; a végrehajtók nem szolgák, hanem vizsgára kötelezett, értelmi erő igénylő munkát végző alkalmazottak.

— **Hangverseny.** A Marosludasi műkedvelők vonós zenekara júli 1899. évi június hó 8-án a „Tolókán vendéglo nyári helyiségében” jótékonyozó táncmulatsággal egybekötött zártkörű hangversenyt rendez.

— **Egy piarista kilépése.** Temesvárol írják: A temesvári kegyesrendi háznak tegnap óta szenzációja van. Popini Alhert dr., a r. kath. főgimnáziumba a magyar nyelv és irodalom tanára, a rendből való kilépését bejelentette a ház rektorának. A régóta száryaló hír így megvalósult és legközelebb egy Hymen-hírrrel nyer csattanót. A rendből kilépett szerzetes immár a belvárosi plébániának is bejelentette aposztatáját, hogy azután fölcserélje könnyű szerral azt a hitet, melynek fölkezt papja volt. Popini régóta tagja a piarista rendnek és a jövő iskola-tanévvel immár a nyiregyházi lutheranus gimnáziumnál nyert alkalmazást. Hír szerint egy aradi lányt vesz nőül.

— **Malicia.** ggszűz: Láska, Korompai ur, a papám minden születésén napján jegy gyűrűvel vagy karperecczel lep meg. — Korompai: Mit nem mond — akkor Ön nem sokára egy ékszer-boltot nyithatna!

— **Elveszett látosó.** Egy látosó a belkirály-utca főter Unió és Sétatér utcában elveszett; megtalálója kéretik azt a honvéd kerületi parancsnokságnál hol jutalomban részesül átadni.

Mulatság.

A kolozsvári „Máv. olvasó- és dalkör” f évi július hó 2-án, kedvezőtlen idő esetén július hó 9-én a „Hója” erdőben saját alapítókéje gyarapítása végett kettős zenekar közreműködésével kirándulást rendez, melyre a t. közönség becses figyelmét ez nton is felhívja a rendezőség. A pályaudvartól a t. kirándulók részére díjmentes külön vonat áll rendelkezésre, mely d. n. 3 óra 30 perczkor indul. Iszlav Márton karmester ur vezetésé alatt a máv. dalárda is közre fog működni. Fedett helységről gondoskódva van. Jegyek előre válthatók a N. utca 86 a. sz. a helyiségben.

A rendező bizottság.

Gazdaság.

Állami ménlovásárlás. A földmivélesterügyi miniszter felhívja mindazokat a tenyésztőket, kiknek három és félévésnél idősebb, de a nyolczadik évet még nem haladt koru ménlova vannak és ezt eladni öhajítják, hogy ebbeli szándékukat 50 kros bélyeggel ellátott beadványban legközebb augusztus 10-éig a minisztériumnál jeleentsék be. Az eladandó ménnek a bejelentések mérvehez és a bejelentők lakhelyéhez képest, úgy, mint a múlt évben, ismét ezen központokon fognak bizottságilag megsemléltetni és a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvétni.

Szerkesztőségi üzenet.

S. és W. uraknak. Sz. Udvarhely. A beküldött két közlemény mai lapunkra későn érkezett be. Holnap közre adjuk.

Gabona árak.

A mai betivásáron a gabona árak a következők voltak:

Buza	métermázsánként	8 frt 50 kr. 9
Rozs	" "	6 " — " 7-50
Zab	" "	4 " 75 " 5
Árpa	" "	5 " 50 " 6
Kukoricza	" "	4 " 30 " 4-40

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

A Dreyfus-ügy.

Paris, jun. 29.

Hadamar, Dreyfusné fivére, a Figaró-ban megczáfolja azt a hírt, hogy a Dreyfus család a per befejezése után a külföldre szándékozik visszavonulni és kijelenti, hogy a család Franciaországban marad.

Dreyfus partraszállásának helyéről és napjáról meg mindig igen ellentétes hírek hallatszanak; mégis azt hiszik, hogy Dreyfus ma vagy legközelebb holnap meg fog érkezni.

A Journal szerint Gallifet hadügy-miniszter újból fel akarja venni Picquart a hadsereg kötelekébe.

Belgium és a forradalom.

Budapest, június 30.

Egy estéli lap tudósítása szerint Brüsszelből kerülő uton az a hír érkezett, hogy a királyi család menekülni akar Bécsbe.

A tegnapi minisztertanácsban a miniszterelnök biztosította a királyt, hogy a rendet minden áron helyre állítsák.

A király a kifogásolt törvényjavaslatot nem akarja vissza vonni.

A mint ennek híre futott a tömeg bejárta az utcákat folyton azt kiabálta:

Vesszen a király, éljen a forradalom!

Remélik, hogy a király belátja a veszélyt s elbocsátja a jelenlegi kormányt.

Brüsszel, jun. 30.

A tegnapi zavargásnál kétszer lőttek a rendőrök.

Először agyonlőttek 2 embert, megsebesítettek huszat. Másodszor újra agyonlőttek hét és megsebesítettek egy csomó embert.

A zavargás ma reggeli 2 óráig tartott. Két újságíró veszélyesen megsebesítettek.

Az új belügyminiszter.

Budapest, június 30.

Berlinből sürgönyzik:

Vilmos császár magához hivatta Bizmark Herbert gróft.

Valószínűleg belügyminiszterre fogja kinevezni.

Főszerkesztő;

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lapfajtádos;

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR. *)

Helyreigazításul.

Nyilatkozat.

Az „Ellenzék” folyó évi 134. számában a „Nyilttér” rovatban megjelent „Nyilatkozatokat,” melyek neveink közlésével akarnak a nagy közönségre hatni Bede Károly érdekében, magunknak el nem ismerjük, hogy ily tartalmu nyilatkozatokat alá nem írunk, sőt mint bírói ítéleten alapuló igazságokat az „Ellenzék” 106, 107, 110, 111 és 112. számaiban megjelent közleményeket mi is megerősítjük.

Papolecz, 1899 év június hó 15-én.

Csorja Dénes	Nagy Lázár
Földes Ferencz	Nagy Imre
Fejér Antal	Csorja Ferencz
Szabó György	Kiss Mózes
Bede Mózes	Nagy Sámuel
Csorja Ilyés	Nagy Antal Dániele
Földes János	Nagy Antal
Nagy Zsigmond	Fejér József.

Alóírt községi előjáróság hivatalos hívséggel tanúsítja, hogy a fenti nyilatkozatot kiállító egyének mindenike sajátkezűleg írta alá.

Kelt Papoleczon, 1899 évi június hó 15-én.

Imreh Mózes	Bede Ferencz
kjz.	kbíró.
P. H.	

Újabb nyilatkozat.

Az „Ellenzék” 134. számában a „Nyilttér” rovatban II. szám alatt megjelent nyilatkozatot, mely egy pár egyszerű ember aláírásával akarja e lap 106, 107, 110, 111 és 112. számaiban megjelent igazságokat „*koholt hazugságnak*” és „*brutális rágalomnak*” minősíteni, alá nem írunk, sőt kijelentjük, hogy Bede Károlyra e jelzők alaposan ráillenek.

Papolecz, 1899 jun. 18.

Csorja Dénes	
Csaja Ilyés	
Fejér József	
Földes János.	

Alóírt községi előjáróság hivatalosan tanúsítja, hogy fenti nyilatkozatot kiállító egyének mindenike által sajátkezűleg írták alá.

Kelt Papoleczon, 1899 június hó 18-án.

Imreh Mózes	Bede Ferencz
kjz.	kbíró.
P. H.	

Ime tisztelet olvasó közönség, egy egyed, ki Bede Károly névre hallgat, néhány egyszerű székely aláírásával, kik az „Ellenzék” soha sem látták, annál kevésbé olvasták, s így tudomásuk sem volt, hogy ott Bedéről miféle igazságok jelentek meg, önmagáról „*erkölcsi bizonyítványt*” (!) állít ki, leiratván neveiket ezen embereknek „*bizonyos papír*” (!) „*külföldi hazugságok*” (!), hogy azután czöljaira felhasználhassa önként és szabaddan. Bizony a „*szegényemléküli arczalásának*” és az „*erkölcsi elzúllottság*” megmáhrhatatlan nagy foka szükséges ahhoz, hogy egy ilyen individum „*erkölcsös*” (!), *jellemes* (!), *igazságszerető* (!) és a „*köznygi szolgálatában*” álló valaminek jelentse ki „*önmagát*” (!) akkor, midőn azok oly távol állanak tőle, mint *Makó—Jerusalem*-től. Bede uram! Bede uram! bírói ítéleteket, megtörtént és folyamatban levő dolgokat nem lehet letagadni, ha még olyan „*vastagbőrű piaci lény*” is valaki.

Fenti nyilatkozatok közlését tisztelettel kérjük:

Papolecz, 1899 június hó 26-án.	
Bede Ferencz	Imreh Mózes
birtokos és közs. bír.	birtokos kjegező.
Kelemen György	Hajdu József
birtokos.	II. esküdt.
	Kaszó András
nyug. megy. állatorvos és földbirtokos.	
Imre Sámuel	Kiss Gyula
földbirt.	postamester.
Molnár Gábor	Imreh Albert
tanító.	II. é. mérnök.
	Kelemen Antal
	birtokos.

Mindezek után alóírt kijelentem, hogy az „Ellenzék” 106, 107, 110 és 111 számaiban megjelent s Bede Károlyra vonatkozó minden állítását a felelősséget bárhol és bárkiel szemben elvállalom, azok valódiságáért jót állok, s a kijelentett sajtóper örömmel várom — azonban vele hirtlapi polemiát folytatni nem fogok, írhát bármint, arra reflectálni tiltja önértetem, mert abba az „*erkölcsi pocsolgató*” melyben ő él, leereszkedni nem akarok, onnan őt kiemelni semmi kedvem. Különben nem sokára megnyílik előtte az igazságszolgáltatás „*iskolájának*” ajtója, hol viselt dolgainak jutalmát fogja élvezni az idők sorrendjén.

Papolecz, 1899 június 26.

Veres Károly papolecz ref. lelkész.

Főtér 16. sz. alatti üzletemet teljes felosztása miatt

az összes kész férfi, fiú és gyermek ruhákat, kalapokat, bel- és külföldi gyapjú szövetekeket a helyi tek. főkapitányságtól 8743—1899. sz. a. engedélyeztet.

Végeladás utján, míg a készlet tart 30, 40 és 50 százalékkal rendes áron alól teljesen kiárusítom.

A tulajdonos.

1—2. Főtér 16. sz.

Dr. SZOMBATHELYI GÁBOR

egyetemes orvosdoktor,

külföldi tanulmányutjáról hazaérkezvén, vizgyógyászatát a „*Diana*” fürdőben megnyitotta.

Rendelés d. e.: 8—10-ig d. u.: 4—5-ig.

Prospektus kívánatra bérmentesen.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzét teszi, hogy a kolozsvári k. r. törvényszék 1899 évi 5387 számú végzése következtében dr. Ottó és Lajos ügyvéd által képviselt Tamásóvszky György javára Benze József ellen 710 forint és jár. erejéig 1899 évi május hó 19. fogatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 322 frt 50 kr-ra becsült égetett téglából álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kolozsvár vid. kir. járásbíró 1899 évi V. 611. számú végzése folytán 710 forint tőke-követelés ennek 1899 évi május hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 78 forint 75 krajczárban bíróság már megállapított költségei erejéig — Gyaluban — a foglalás helyszínen a leendő eszékölésére 1899. évi július hó 14. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik, ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. trv. cz. 107. és 108. §§-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. trv. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 június hó 27. napján

Piger János
kir. bír. végrehajtó.

E r t e s í t é s !

Arról értesíttem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közmegegyezéssel működő és a legbiztonságosabb üzletet is kielégítő butoraktárban és műhelyemben ügyeim rendezéséhez szükségem rövid szünetet töltem, kényeszerzőre irányuló roszindulatú kóhalmányokkal ama híresváltásokra használhattam fel, hogy a régi 30 éves működésem teréről végleg visszaléptem, nyugalmamba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem válllok. Minthogy kiváló izlésemről és pedáns munkámról külföldön elismert nevémet megmontani másképpen — pl. versenymunkáival — nem voltak képesek, mindezt csak azért híresztelték és bírszalták ma is, hogy helybeli és vidéki régi vendőim, a kik mindenkör kizárólag engemet voltak kedvesek megrendelésükkel kitüntetni, üzletemből a szünet alatt elszakjanak.

Éppen ezért az igazságnak, előkelő vendőimnek és a magam önértékének tartozom a tendenciós rágalmak demontálásával. A mit írték is tenni ama tiszteltteljes kérés átvételére, hogy sziveskedjenek személyesen meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjéről — mely alkalommal b-fog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanteria, pontoság, tisztaság, tartósság, izlés, jutányosság tekintetében versenyezni a hazai és külföldi legelőkelőbb cégekkel éppen úgy, mint eddig, sőt nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy ezentúl még sokkal inkább.

Azonban nehogy félreértessem. Nem dicsekvésképpen teszem ezt az ajánlatot, hanem a félrevezetett nyilvánosság felvilágosításul.

Ezek után van szerencsém jól ismert cézemet ismét nagyraecselült jóindulatukba ajánlani, különösen a berendezések, garnitúrák kibővítése, bevonása, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becsérelése tekintetéből. Ugyesintén bátorodom felhívni becses figyelmüket új, vagy régi butorokat „moly mentesítő“ preparatumomra, melylyel több évi módosítás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Becsés megrendeléseiket kérve maradok kiváló tisztelettel

415.14-*

Duchony János és fia.

Elsőrangú életbiztosító-társaság

a megye és vidéke részére vezérügynökséget és ügynökséget szervez.

Ajánlkozóik sziveskedjenek ajánlásaikat „Jövedelem“ jellege alatt Fischer J. D. hirdetői irodájába Budapest, Zsibárus-u. cza 7. sz. küldni. 589. 1-1.

Külföldi tőke

keres elhelyezést:

magyarországi birtokokra, bérházakra, gyárakra és ipartelepekre, kiválóan előnyös feltételek mellett. Továbbá: részvényiársaságok, h. érde. u. vasutak, bányavállalatok finanszírozása.

Megkeresések minden nyelven intézhetők a Syndicat titkárhoz: **Mr. Joseph de Jessenice Paris, 75. rue Faubourg St. Denis, 75.** 584. 2-10

TESSITORI és GURISATTI

Nagy-utca 27. szám.

Felállunk: Granitto, Terrazzo, Betonrozások, Csatornázások, Szökőkutak, Beton hidépítések, Aszfaltrozások, Beton alapozások, Cement és Mozaik-lapokkal kövezések, Építészeti díszítmények gipsz, cement- és műköből stb.

Raktáron tartanak: Cement és Mozaiklapok minden szín és nagyságban. Járdalapok, Aszfalt fedélpép, Aszfalt elszigetelő lemez, Csatorna csövek, Portland és Roman-cement, Fűsz (Gipsz) stb. 472. 8-15.

THE PREMIER CYCLE CO LTD.

(Hillmann, Herbert & Cooper.)

GYÁRTELEPEK

COVENTRY
Angolország.

EGER
Csehország.

DOOS
Németország.

PREMIER-kerékpár

24 év óta

elsőrendű

gyármány!

Egyedüli raktára:

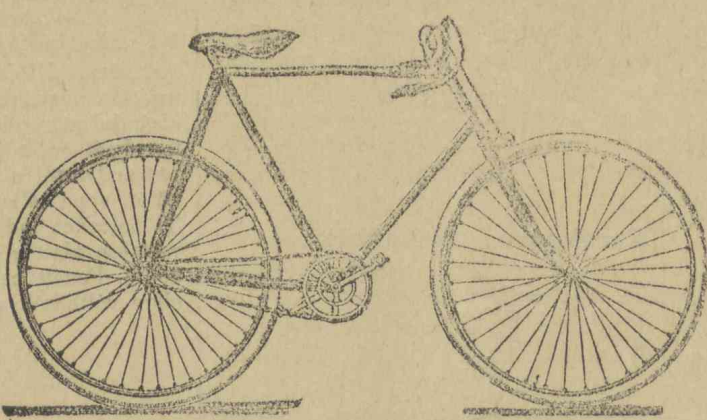
Taufer Ferencz Utódánál
KOLOZSVÁRT

314.12-20.

Sürgőnyezim:
Bernáth gépraktár
Kolozsvárt.

Kerékpárt ne vegyen addig senki,

Telefon 412.

A nagybecsű vendőmet hímezni és kötni is megtanítottam. Az összes raktáron levő árutak u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játékos gyermekkoscsok, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig.

Árúimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (mailirozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden a szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálok.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

515. 11-00

Mechanikai műhelyemben egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

ELŐPATAK

gyógyfürdőn,

melynek több kiállításán kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneológusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a követsző betegségekben bizonyultak be biztos hatásúnak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorfés és a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és bélzában, altesti vérbőségben, vérgangásban, aranyérben, rásztor és kedélykorban, idegben, máj és lépdeganatokban, az epe kivétel csővein k hurutos bántalmakban, sárgaságban, epékövekben, f. jldési sápkorban — sz ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmakban kezdődő húgy- és fvénykő lerakódás a húgykőképződés elnől, a méh idült tömü éseinél, dagainál, fehérhólyás, a nemi részek gnyeségeiben, angol korban, köszvény és eszujakok.

Az ásványviz használatával kapcsolatosan újonnan berendezett meleg- és hideg ásványvíz fürdők, hidegvízgyógyimód, massage áll az zt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirda posta 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 80 krtól fennebb, szobák árai május 15-étől július 1 ig és augusztus 15 től szeptember 15 ig 30 % al olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak parkok, erdei sétányok olvasó, zongora- és társalgó termek, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyszintén egy elsőrangú cigány zenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentesség en részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállanak ki, honnan 1 óra távolságra eső Előpatak magán- és társas kocik szállítják a gyógyvendégeket, társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik 2 frt, több személynél személyenként 1 frt 30 kr. fizetendő. Egy magánkocsi díja 8 frt — Ezen kocsiakra jegyek a földvári állomásfőnöknél válthatók.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad

Előpatak 1899 május hó.

470. 7-20.

A fürdő igazgatóság.

Gazdasági Iroda Kolozsvárt.

FERENCZY DEZSŐ és TÁRSA.

Jókai-utca 4. sz. — Telefon 176.

Megbízásból közvetít:

Birtok vétel és eladás
Birtok bérlet
Gazdasági termények értékesítése
Gazdasági haszon állatok értékesítését
Gazdasági gépek, eszközök és anyagok bevásárlását és értékesítését
Gazdasági nyerstermények értékesítését
Műtrágya beszerzését
Mindennemű biztosítások eszékölését
Jelzálog kölcsön eszékölését
Gazdasági üzemi tervek, elszámolás, leltározás stb. elkészítését és felülvizsgálatát, melyeknek gyors, pontos és méltányos kiviteléért szavatol.

Keresünk:

200 holdas birtokot haszonbérletre
2000 holdas birtokot megvételre
6-800 holdas birtokot fix adminisztrációra
Több kisebb nagyobb fényű és tölgyerdőt kihasználásra
Egy házat két nagy szobás lakással és mellékletekkel leh. tölgy kerttel megvételre
Nagyobb mennyiségű száraz egészséges szénát
4000 mm. tengerit azonnali és későbbi szállításra

Ajánlunk:

Egy 1600 holdas birtokot jó jövedelmű malommal komlótermeléssel, szeszgyárhoz alkalmas

épületekkel kedvező feltételekkel haszonbérletre

Egy 300 holdu birtokot a mezősegen megvételre

Egy 160 holdas birtokot vasut mellett, szép épületekkel 13.500 frtért

Egy 90 holdas 40 éves eszerdőt vágásra

300 db. egy két és három éves birjut

Egy Cormik féle arató, kéveköti gépet alig használva

Egy kolozsvári több évre biztosított bérjöveldmő nagyobb házat megvételre

Egy csinos emeletes villát szőlővel 6000 frtért.

540. 8-21.

Dombhát gyógyfürdő!

Beszterce-Naszódmegeye.

Az évad Junius 15-étől Szeptember hó végéig tart.

Állomás Beszterce 530 méter a tenger felett. Posta- és távirda 6-Radna.

Kies, szép hegyes vidéken, szabad szőntartalmu vize üdülőknek légző és emésztő szervi bántalmakban szenvedőknek igen ajánlható.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a fentnevezett fürdőt ez időnyre haszonbérbe k vettem és főörökvésem leendő n. érd. fürdő vendégeimet olcsón jó erdélyi kosztal és tisztán kezelt zamatos tiszta borokkal ellátai.

Szoba árak 30 krtól feljebb, meleg fürdőjegy 40 kr., hidegfürdő 10 kr.

Minden megkeresésre utasítással és felvilágosítással készséggel szolgál

563. 4-4.

Pfeuffer Ágoston
haszonbérló.